

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 80 0 P 100185 20 Rev
Banjaluka: 25.2.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanja Bundalo, predsjednik vijeća, Senad Tica i Gorjana Popadić, član vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M.M.1, N., R.S., sada nastanjena u K., S.R.Nj., koju zastupa punomoćnik O.J., advokat iz Z., protiv tuženih J.M. iz B. i B.M. iz B., oboje zastupani po punomoćniku M.B., advokatu iz B., radi utvrđenja prava vlasništva, vrijednost spora 150.000,00 KM, odlučujući o revizijama stranaka izjavljenim protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 100185 20 Gž od 22.10.2020. godine, na sjednici održanoj 25.2.2021. godine donio je

PRESUDU

Revizija tužiteljice se odbija.

Revizija tuženih se usvaja, presuda Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 100185 20 Gž od 22.10.2020. godine preinačava tako što se žalba tuženih usvaja i presuda Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 100185 20 P 2 od 16.7.2020. godine preinačava u usvajajućem dijelu eventualnog tužbenog zahtjeva te se u tom dijelu, kao i u dosuđujućem dijelu odluke o troškovima postupka, tužbeni zahtjev tužiteljice odbija.

Obavezuje se tužiteljica da tuženima na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 20.268,50 KM, dok se preko dosuđenog iznosa ovaj dio zahtjeva odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 100185 20 P 2 od 16.7.2020. godine, odbijen je u cjelosti primarni tužbeni zahtjev tužiteljice kojim traži da se utvrdi njenu posebnu imovinu čine nekretnine, i to:

- parcela označena kao kč.br. **282/1** zv. "Bubljike" njiva 2. klase, površine 6.596 m² i kč.br. **282/2** zv. "Bubljike" vrt 1. klase, površine 5.196 m², upisane u zk.ul.br. ... k.o. J. 2, parcela označena kao kč.br. **301/0** zv. "Išvanovače" njiva 3. klase površine 1.308 m² i njiva 2. klase površine 1.107 m² upisana u zk.ul.br. ... k.o. J. 2, parcele označene kao kč.br. **510/1** njiva 2. klase površine 9.450 m² i kč.br. **510/2** vrt 1. klase površine 3.724 m² upisane u zk.ul.br. ... k.o. J. 2.

- parcela označena kao kč.br. **109/0** zv. "Brijestovi" njiva 2. klase površine 17.295 m² upisana u zk.ul.br. ... k.o. J. 2 na M. B. sa pravom suvlasništva od 7295/17295, kojoj odgovara parcela upisana u list nepokretnosti broj: ... k.o. J. 2 na M. B. sa dijelom posjeda od 7295/17295,

- parcela označena kao kč.br. **287/0** zv. "Išvanovače" njiva 2. klase površine 10.188 m² upisana u zk.ul.br. 1790 k.o. J. 2 na M. B. sa pravom suvlasništva od 1/3, kojoj odgovara parcela upisana u list nepokretnosti broj: ... k.o J. 2, na tuženu M. B. sa dijelom posjeda od 1/3,

- parcela označena kao kč.br. **300/0** zv. "Išvanovače" njiva 2. klase površine 6.014 m² i njiva 3. klase površine 4.361 m² upisana u zk.ul.br. ... k.o. J. 2 na M. B. sa pravom suvlasništva od 5375/10375, kojoj odgovara parcela upisana u list nepokretnosti broj: 2340/3 k.o. J. 2, na M. B. sa dijelom posjeda od 5375/10375,

- parcela označena kao kč.br. **1007** njiva 4. klase površine 5.546 m², upisana u pl. br. ... k.o. Č. – K. na M. B. sa dijelom posjeda od 1/1, kojoj odgovara parcela označena kao kč. br. 39/ SP zv. "Krčevina" šljivik površine 17.120 m², upisana u zk.ul.br. ... k.o. K. na M.B. sa pravom suvlasništva od 1/20,

- parcele označene kao kč.br. **1539** njiva 6. klase površine 3.070 m², kč.br. **1540** stambena zgrada 1 površine 32 m², pomoćna zgrada 2 površine 14 m², šuma 5. klase površine 107 m² i dvorište površine 500 m², kč.br. **1541** šuma 5. klase površine 1.072 m², upisane u pl. br. ... k.o. Č. – K. na M. B. sa dijelom posjeda 1/1, kojim parcelama odgovaraju parcele označene kao kč.br. 307/1 SP zv. "Brdo" oranica površine 6.800 m², kč.br. 307/2 SP zv. "Brdo" oranica površine 3.100 m², upisane u zk.ul.br. ... k.o. K. na M.B. sa pravom suvlasništva od 6/32,

- parcele označene kao kč.br. **1545** njiva 6. klase površine 5.248 m² i kč.br. **1579** njiva 5. klase površine 8.170 m², upisane u list nepokretnosti broj: 1252/2 k.o. J. 2 na M.B. sa dijelom posjeda od 1/1,

- parcele označene kao kč.br. **788/12** njiva 1. klase površine 13.205 m², kč.br. **1006** njiva 4. klase površine 4.040 m², kč.br. **1138** njiva 3. klase površine 3.421 m², kč.br. **1591/1** šuma 4. klase površine 1.486 m², kč.br. **1591/2** šuma 4. klase površine 1.384 m², kč.br. **1592/1** njiva 8. klase površine 7.565 m², kč.br. **1592/2** njiva 8. klase površine 3.644 m², i kč.br. **1679** njiva 7. klase površine 3.202 m², upisane u pl. br. ... k.o. Č. – K. na M.B. sa dijelom posjeda 1/1,

- parcela označena kao kč.br. **663** njiva 2. klase površine 4.218 m² upisana u pl. br. ... k.o. Lj. na M.B. sa dijelom posjeda od 1/1,

- parcela označena kao kč.br. **1580** njiva 7. klase površine 8.943 m² upisana u pl. br. ... k.o. Č. – K. na M.B. sa dijelom posjeda od 3943/8943,

- parcela označena kao kč.br. **704** njiva 1. klase površine 15.614 m² upisana u pl. br. ... k.o. Č. – K. na M. B. sa dijelom posjeda od 8000/15614, a što su tuženi dužni priznati i trpiti da se tužiteljica upiše kao vlasnik i posjednik, odnosno suvlasnik i suposjednik sa navedenim dijelovima (tj. dijelovima sa kojima je upisan M. M., odnosno tužena B. M. (u daljem tekstu: drugotužena) po osnovu rješenja o naslijeđivanju br. 80 0 O 080255 16 O od 24.03.2017. godine) u javnim registrima nepokretnosti – zemljišnim knjigama i katastarskim knjigama kod Republičke uprave ..., Područna jedinica B., u roku od 30 dana od dana donošenja ove presude, nakon kog roka će kao osnov za upis prava vlasništva i suvlasništva kao i posjeda i suposjeda sa navedenim dijelovima služiti ova presuda, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Djelimično je usvojen eventualni tužbeni zahtjev tužiteljice i utvrđeno da su tužiteljica i tuženi J.M. (u daljem tekstu: prvotuženi), tokom trajanja bračne zajednice stekli nekretnine sa udjelom tužiteljice od 4/5 dijela i prvotuženog sa udjelom od 1/5 dijela, i to:

- kč.br. **282/1** zv. "Bubljike" njiva 2. klase, površine 6.596 m² i kč.br. **282/2** zv. "Bubljike" vrt 1. klase, površine 5.196 m², upisane u zk.ul.br. ... k.o J. 2, parcela označena kao kč.br. **301/0** zv. "Išvanovače" njiva 3. klase površine 1.308 m² i njiva 2. klase površine 1.107 m² upisana u zk.ul.br. ... k.o. J. 2, parcele označene kao kč.br. **510/1** njiva 2. klase površine 9.450 m² i kč.br. **510/2** vrt 1. klase površine 3.724 m² upisane u zk.ul.br. 45 k.o. J. 2.

- kč.br. **109/0** zv. "Brijestovi" njiva 2. klase površine 17.295 m² upisana u zk.ul.br. ... k.o. J. 2 na M.B. sa pravom suvlasništva od 7295/17295, kojoj odgovara parcela upisana u list nepokretnosti broj: ... k.o. J. 2 na M.B. sa dijelom posjeda od 7295/17295,

- kč.br. **300/0** zv. "Išvanovače" njiva 2. klase površine 6.014 m² i njiva 3. klase površine 4.361 m² upisana u zk.ul.br. ... k.o. J. 2 na M.B. sa pravom suvlasništva od 5375/10375, kojoj odgovara parcela upisana u list nepokretnosti broj: ... k.o. J. 2, na M.B. sa dijelom posjeda od 5375/10375,

- kč.br. **704** njiva 1. klase površine 15.614 m² upisana u pl .br. 881/2 k.o. Č. – K. na M. B. sa dijelom posjeda od 8000/15614, a što su tuženi dužni priznati i trpjeti da se na osnovu ove presude izvrši upis tužiteljice kao suvlasnika i suposjednika na navedenim nekretninama u javnim registrima nepokretnosti–zemljišnim knjigama i katastarskim knjigama kod Republičke uprave ..., Područna jedinica B., sa dijelom od 4/5 na dijelovima sa kojima je bio upisan M. M. tj. sada drugotužena kao njegov nasljednik po osnovu rješenja o nasljeđivanju broj 80 0 O 080255 16 O od 24.03.2017.godine, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude.

U preostalom dijelu preko dosuđenog eventualni tužbeni zahtjev je odbijen.

Obavezani su tuženi da tužiteljici naknade troškove postupka u iznosu od 4.857,12 KM, u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude.

Presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 100185 20 Gž od 22.10.2020. godine, odbijene su žalbe stranaka i potvrđena prvostepena presuda.

Odbijeni su zahtjevi stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka.

Tužiteljica revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana odluka preinači i primarni tužbeni zahtjev usvoji ili da se usvoji preostali dio eventualnog tužbenog zahtjeva, a tuženi obavežu na naknadu troškova cjelokupnog postupka, uvećanih za troškove na ime sastava revizije u iznosu od 1.579,50 KM i takse na reviziju u iznosu od 3.000,00 KM, ili da se ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Tuženi revizijom pobijaju drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana odluka preinači i odbije usvajajući dio eventualnog tužbenog zahtjeva ili da se ukine u tom dijelu i predmet vrati na ponovno suđenje, a tužiteljica obavežu na naknadu troškova na ime sastava revizije u iznosu od 1.312,50 KM i takse na reviziju, ili da se ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Tužiteljica u odgovoru na reviziju predlaže da se revizija tuženih odbije, a ovi obavežu na naknadu troškova na ime sastava odgovora u iznosu od 1.579,50 KM.

Tuženi nisu izjavili odgovor na reviziju tužiteljice.

Revizija tužiteljice nije osnovana.

Revizija tuženih je osnovana.

Predmet spora su tužbeni zahtjevi tužiteljice, primarni i eventualni, navedeni u izreci prvostepene presude.

U bitnome se činjenično utvrđenje prvostepenog suda sastoji u sljedećem: da su tužiteljica i prvotuženi zaključili brak ...1998. godine i da su stekli jedno zajedničko dijete rođeno 1998. godine, a da je njihov brak razveden ...2017. godine; da je tužiteljica tokom trajanja bračne zajednice svo vrijeme radila u Nj. (po restoranima, čistila po kućama, radila u hotelu i njegovala osobu K.R.), dok je prvotuženi „radio oko 5 godina i jedno vrijeme bio protjeran iz Nj.“; da je tužiteljica za vrijeme njegovanja K.R. od istoga dobijala naknadu i poklone novčane naravi (...2005. godine 60.434,00 Eura i ...2007. godine 69.256,00 Eura), a da je na osnovu testamenta K.R. (po notarskoj ispravi notara dr. G.S. broj: ... od 5.10.2009. godine) naslijedila gotov novac u iznosu od 3.000.000,00 Eura, nekretnine u vrijednosti od 512.072,00 Eura i slike u ulju u vrijednosti od 437.900,00 Eura; da je u svim ugovorima o kupoprodaji nekretnina iz tužbenog zahtjeva kupac prednik tuženih M.M.2. (otac prvotuženog i suprug drugotužene), koji je umro ...2016. godine; da je rješenjem prvostepenog suda broj 80 0 O 080255 16 O od 24.3.2017. godine, za zakonskog nasljednika iza M.M.2. sa dijelom 1/1 proglašena drugotužena; da su sve nekretnine iz tužbenog zahtjeva činile dio ostavinske mase iza umrlog M.M.2.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), primjenom odredbe člana 269., 270. stav 6. i 7., 272. stav 1 i 273. Porodičnog zakona („Službeni glasnik RS“, broj 54/02, 41/08 i 63/14-u daljem tekstu: PZ), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Prvostepeni sud naglašava da je u parnici broj 80 0 P 074799 19 P po tužbi tužiteljice protiv tuženog J.M. (ovdje prvotuženog) raspravljana druga imovina za koju je su utvrdio da predstavlja zajednički stečenu imovinu tokom njihove bračne zajednice, te je usvojio eventualni tužbeni zahtjev i u toj imovini utvrdio udio tužiteljice u sticanju od 4/5 dijela, a prvotuženog od 1/5 dijela. Iz obrazloženja gore navedene presude slijedi da je kupac u svim zaključenim kupoprodajnim ugovorima kojima su stečene nekretnine iz tužbenog zahtjeva, bio prvotuženi.

Predmet tužbenog zahtjeva u konkretnoj parnici su nekretnine u kojima je kupac prednik tuženih, sada umrli M.M.2.

Prvostepeni sud nije prihvatio iskaz tužiteljice u dijelu gdje tvrdi da nekretnine iz tužbenog zahtjeva predstavljaju njenu isključivu svojinu, stečenu sredstvima iz njene posebne imovine, cijeneći da to nije dokazala i da se to „ne može prihvatiti van razumne sumnje kao istinito“. Ocjena suda utemeljena je na utvrđenju da su tužiteljica i prvotuženi u početku bračne zajednice bili slabijeg imovnog stanja, živjeli su kao podstanari, a tužiteljica je u „narednih 4 do 5 godina podizala više kredita u cilju obezbjeđenja boravka prvotuženog u Nj.“.

Sud prihvata dokazanim da su tužiteljica i prvotuženi počeli da kupuju nekretnine na području B. nakon ...2009. godine, tj. kada je tužiteljica naslijedila novčana sredstva.

Cijeneći iskaze tuženih sud prihvata da je njihov prednik radio u Š. i bavio se poljoprivrednom djelatnošću zajedno sa drugotuženom kao svojim supružnikom, i da je od tako stečenih sredstava kupovao nekretnine.

Sud je u cijelosti prihvatio iskaze svjedoka D.D., M.M.3. i M.M.4., cijeneći ih objektivnim jer su se svjedoci izjašnjavali „samo o činjenicama koje su im bile neposredno poznate“.

Ocjena je prvostepenog suda da sve nekretnine koje su stečene do 5.10.2009. godine, tj. gdje su kupoprodajni ugovori ovjereni *prije* tog datuma (kč. br. **287/0** iz zk.ul.br. ... k.o. J. 2, kč.br. **1007** upisana u pl. br. ... k.o. Č. – K. kojoj odgovara kč. br. **39/ SP** upisana u zk.ul.br. ... k.o. K., kč.br. **1539**, kč.br. **1540**, kč.br. **1541** sve upisane u pl. br. ... k.o. Č. – K. kojim odgovaraju kč.br. **307/1 SP** i kč.br. **307/2 SP** upisane u zk.ul.br. ... k.o.K., kč.br. **1545** i kč.br. **1579** upisane u list nepokretnosti broj: ... k.o. J. 2, kč.br. **788/12**, kč.br. **1006**, kč.br. **1138**, kč.br. **1591/1**, kč.br. **1591/2**, kč.br. **1592/1**, kč.br. **1592/2** i kč.br. **1679** upisane u pl. br. ... k.o. Č. – K., kč.br. **663** upisana u pl. br. ... k.o. Lj. i kč.br. **1580** upisana u pl. br. ... k.o. Č. – K.), predstavljaju imovinu stečenu u bračnoj zajednici drugotužene i umrlog M.M. i da tužiteljica na tim nekretninama „nema nikakva prava“, iz kog razloga u tom dijelu odbija eventualni tužbeni zahtjev.

Suprotno tome, cijeni da nekretnine stečene nakon 5.10.2009. godine, tj. čiji su kupoprodajni ugovori ovjereni *nakon* tog datuma (kč. br. **282/1**, kč. br. **282/2** upisane u zk. ul. ... k.o. J. II, kč. br. **301** upisana u zk. ul. br. ... k.o. J. II, kč. br. **510/1** i kč. br. **510/2**, obje upisane u zk. ul. br. ... k.o. J. II, kč. br. **300** upisane u zk. ul. br. ... k.o. J. II, kč. br. **704** upisane u pl. br. ... k.o. Č.-K. i kč. br. **109** upisane u zk. ul. ... k.o. J. II – *kupoprodajni ugovor broj: OPU- ... ovjeren 24.9.2009. godine*), predstavljaju imovinu stečenu tokom bračne zajednice tužiteljice i prvotuženog jer su kupljene od njihovih novčanih sredstava (bez obzira što je kao kupac označen prednik tuženih) i da udio tužiteljice iznosi 4/5 dijela, a prvotuženog 1/5 dijela. Obrazloženje suda u usvajajućem dijelu eventualnog tužbenog zahtjeva iscrpljuje se u tvrdnji da je tužiteljica, „nakon 5.10.2009. godine imala mogućnost da raspolaže novčanim sredstvima dobijenih testamentom“.

Drugostepeni sud je odbio žalbe stranaka prihvatajući činjenična utvrđenja i pravne zaključke iz prvostepene presude.

Drugostepena odluka u dijelu kojim se pobija revizijom tuženih nije pravilna.

Odredbom člana 269. PZ propisano je: „Imovina bračnih supružnika može biti posebna i zajednička“ dok je odredbom člana 270. stav 1. PZ propisano da: „Imovina koju bračni supružnik ima u času zaključenja braka ostaje njegova posebna imovina“, a odredbom istog člana u stavu 5.:“ Imovina koju su bračni supružnici stekli radom tokom bračne zajednice, kao i prihodi iz te imovine, čine zajedničku imovinu“.

Osnovna zakonska pretpostavka u pogledu zajedničkog sticanja tokom braka jeste da se sva imovina stiče zajedničkim radom. Obim sticanja se ne određuje samo u ovisnosti o visini

ličnih primanja supružnika, pa tako u sticanju zajedničke imovine postoji doprinos i onog bračnog supružnika koji nije u stalnom radnom odnosu, ako na koji na drugi način doprinosi sticanju i održavanju zajedničke bračne imovine. Odredbom člana 272. PZ propisana je oboriva zakonska pretpostavka da svakom od bračnih supružnika pripada po jedna polovina zajedničke imovine (stav 1.).

Odredbom člana 273. PZ propisano je da svaki od supružnika može od suda zahtijevati da mu se odredi veći dio od pripadajuće mu polovine zajedničke imovine, „ako dokaže da je njegov doprinos u sticanju zajedničke imovine očigledno veći od doprinosa drugog bračnog supružnika“ (stav 1.). Pravna sintagma o očigledno većem doprinosu podrazumijeva postojanje posebnih okolnosti na strani supružnika koji ističe takav zahtjev, a kojima dokazuje da je, pored rada, na neki drugi način (objekat sagrađen na njegovom zemljištu ili od njegovog materijala, korištena njegova posebna imovina i sl.), povećao obim svog doprinosa zajedničkom sticanju.

Nije sporno da je bračna zajednica stranaka trajala od ...1998. godine do ...2017. godine, kada je brak razveden.

Iz iskaza tužiteljice slijedi da su u braku sve do 2003. godine kada je počela da njeguje K.R., živjeli „prosječno ili siromašno“.

Prema navodima tužiteljice za taj posao dobijala je mjesečnu neto naknadu u rasponu od 1.800,00 do 2.700,00 Eura, nisu plaćali režijske troškove niti troškove prehrane jer ih je snosio K.R. s obzirom da su zajedno sa njim stanovali u kući koju je kupio, a kasnije prodao i kupio stan koji je testamentom pripao tužiteljici. Tužiteljica je dokazala da je za života K. R. dobila od istoga znatnija novčana sredstva kao poklon i da joj je testamentom ostavio veliki novčani iznos i nekretninu.

Prvotučeni nije osporio da su „živjeli siromašno sve dok nisu upoznali gospodina K.“, a ne osporava ni navode tužiteljice o njenim primanjima od strane K.R., kao ni tvrdnje koje se odnose na kupovinu kuće, odnosno stana, u kome su zajedno živjeli, na učinjene poklone i naslijeđenu imovinu.

Tužiteljica je dokazala da je testamentarni nasljednik ostavioca K.R. koji joj je ostavio u nasljeđe gotov novac u iznosu od 3.000.000,00 Eura, nekretnine u vrijednosti od 512.072,00 Eura i slike u ulju vrijednosti od 437.900,00 Eura. Naslijeđenom imovinom tužiteljica je mogla raspolagati počev od 5.10.2009. godine. Nisu sporna no novčana davanja na ime poklona u ukupnom iznosu od 129.690,00 Eura.

Prema tvrdnji tužiteljice ona je prvotučenom za kupovinu svih nekretnina za koje vode spor dala „oko 2.000.000,00 KM“, ali na te okolnosti nije izvodila dokaz (priložila bankovne izvode, dokaze o uplatama i slično).

Prvotučeni je u iskazu naveo da je prije rođenja zajedničkog djeteta (kćerka rođena 1998. godine) radio na „dva radna mjesta i kasnije dvije godine u indijskom restoranu“, ali nije se izjašnjavao o svojim primanjima niti je na okolnosti visine primanja izveo dokaze. Prema njegovim navodima o K.R. su zajednički brinuli i on i tužiteljica, a pred sudom u Nj. je u toku spor u vezi imovine koju imaju u Nj.

M.M.2, prednik tuženih, umro je ...2016. godine i rješenjem o nasljeđivanju prvostepenog suda broj: 80 0 O 080255 16 O od 24.3.2017. godine, pravosnažno sa 6.4.2017. godine, kao zakonski nasljednik sa dijelom 1/1 na cjelokupnoj zaostavštini proglašena je drugotužena (njegova supruga). Zaostavštinu ostavioca, između ostaloga, su činile i nekretnine iz tužbenog zahtjeva tužiteljice.

Nekretnine koje su obuhvaćene tužbenim zahtjevom kupovane su u vremenskom periodu od 14.5.2003. godine do 2.4.2013. godine, a kupac u svim tim ugovorima je prednik tuženih. Od ukupno 14 ugovora njih 9 je zaključeno do 5.10.2009. godine, dok je 5 ugovora zaključeno nakon tog datuma (28.10.2009. godine, 3.12.2009. godine, 1.4.2011. godine, 27.9.2012. godine i 2.4.2013. godine). Predmet kupovine je bilo poljoprivredno zemljište (njive od 1 do 8 klase).

U reviziji tužiteljica ističe da tuženi nisu dokazali da je njihov prednik kupovao sporne nekretnine „svojim novcem koji je zaradio u Š.“, a što zasniva na tvrdnji da je prednik tuženih radio u Š., još 80-tih godina prošlog vijeka“.

Tužiteljica koja tvrdi da nekretnine iz tužbenog zahtjeva predstavljaju njenu posebnu imovinu (primarni zahtjev) jer su kupljene njenim sredstvima koje je stekla nasljeđem, odnosno sredstvima koja su stečena u bračnoj zajednici između nje i prvotuženog (eventualni zahtjev), a ne sredstvima prednika tuženih, primjenom pravila o teretu dokazivanja u obavezi je da to i dokaže.

Polazeći od utvrđene činjenice koja proizilazi iz izvedenih dokaza (kupoprodajnih ugovora) da je prednik prvotuženih kupac u svim kupoprodajnim ugovorima kojima su kupljene nekretnine obuhvaćene tužbenim zahtjevom, teret dokazivanja suprotnog jeste na tužiteljici, a ona to nije dokazala.

Stavljanje tuženima na teret da dokazuju da je njihov prednik kupac (kako to stoji u ugovorima) i da je nekretnine kupio svojim sredstvima, a ne sredstvima tužiteljice, pod navedenim okolnostima konkretnog slučaja, suprotno je pravilu tereta dokazivanja i predstavlja pretjeran teret za tužene jer oni to ne osporavaju.

Nelogičan je zaključak nižestepeni sudova (nije ni obrazložen) da je prednik prvotuženih svojim sredstvima kupio nekretnine po ugovorima zaključenim do 5.10.2009. godine, a da su nekretnine po ugovorima zaključenim nakon 5.10.2009. godine kupljene sredstvima iz zajednički stečene imovine tužiteljice i prvotuženog. Dakle, nižestepeni sudovi cijene da je prednik tuženih do 5.10.2009. godine imao novčanih sredstava iz kojih je mogao da kupuje nekretnine, a da nakon tog datuma tih sredstava više nema, iako tužiteljica nije dokazala da prednik tuženih nije imao novčana sredstva za kupovinu nakon 5.10.2009. godine.

Sama po sebi činjenica da je tužiteljica u periodu kada su kupovane nekretnine iz tužbenog zahtjeva, dobila novčane poklone od K.R. u iznosu od 60.434,00 Eura i 69.256,00 Eura, odnosno da je sa 5.10.2009. godine naslijedila novčana sredstva u iznosu od 3.000.000,00 Eura, nije dovoljna da se može zaključiti da je prednik tuženih kupovao nekretnine iz tužbenog zahtjeva tim, a ne svojim sredstvima. Tužiteljica je morala van razumne sumnje dokazati da je od gore navedenih sredstava ona, ili prvotuženi u dogovoru sa njom, dala predniku tuženih novčana sredstva za kupovinu nekretnina, kako onih koje su kupljene prije 5.10.2009. godine, tako i onih kupljenih nakon toga.

Navod revizije da je svjedok D.D. potvrdila činjenicu da je tužiteljica davala novac prvotuzenom za kupovinu nekretnina „u B. i okolini“, kako se u reviziji navodi, ne može dovesti do drugačije odluke. Ovaj svjedok se nije izjasnio koliki novac je dat, kada je dat, za kupovinu kojih tačno nekretnina je dat i koje su nekretnine kupljene od tog novca (s obzirom da je i prvotuzeni zaključivao ugovore), a posebno ne da su tim novcem kupljene nekretnine koje su predmet raspravljanja u ovoj parnici.

S obzirom da je došlo do preinačenja odluke, ovaj sud je saglasno odredbi člana 397. stav 2. ZPP, dužan da odluči o troškovima cjelokupnog postupka.

Vrijednost predmeta spora je označena u iznosu od 150.000,00 KM, što znači da se primjenjuje član 2. tarifni broj 2. „Ostali postupci“ iz Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“, broj 68/05-u daljem tekstu: AT), pa shodno tome se troškovi obračunavaju prema vrijednosti „preko 100.000,00 KM, 350 bodova + 2 boda za svaki započeti 1.000,00 KM preko 100.000,00 KM ali ne više od 1.000 bodova“.

Tuženima pripada i naknada iz tarifnog broja 9. AT (nagrada za vrijeme u visini od 30 bodova za svaki započeti sat odsustva iz kancelarije), naknada iz tarifnog broja 10 (uvećanje naknade u visini od 50 % iz odgovarajućeg tarifnog broja za drugog klijenta) i naknada iz tarifnog broja 12 (paušalna nagrada).

Vrijednost boda je 2,00 KM (član 14. stav 2. AT).

O naknadi troškova sud odlučuje na određeni zahtjev stranke bez raspravljanja (član 396. stav 1. ZPP), koja je dužna blagovremeno podnijeti opredjeljeni troškovnik (stav 2.). Tuženi su po ovlaštenom punomoćniku podnijeli blagovremeno opredjeljeni troškovnik u kome su troškovi postupka obračunati saglasno navedenim odredbama AT.

Tuženima pripada naknada troškova saglasno odredbi člana 386. stav 1. ZPP.

Tuženi na ime naknade troškova prvostepenog postupka traže iznos od 16.987,50 KM (troškovnik od 15.6.2020. godine), na ime sastava žalbe koju su izjavili protiv prvostepene presude iznos od 1.968,75 KM i na ime izjavljene revizije iznos od 1.312,50 KM uvećan za taksu.

Ovaj sud je priznao troškove prvostepenog postupka i troškove na ime sastava žalbe i revizije, ali ne i troškove na ime takse na reviziju (iznos od 2.000,00 KM po nalogu suda), jer u spisu nema dokaza da je taksa plaćena i da je to stvarni trošak koga su tuženi imali u ovoj parnici.

Temeljem odredbe člana 250. stav 1. ZPP odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otppravka ovjerava

Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić